

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Ndz/1/2014
Identifikačné číslo spisu:	1013201199
Dátum vydania rozhodnutia:	16.06.2014
Meno a priezvisko:	CSc., JUDr. Eva Babiaková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1013201199.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov: 1/ V. I. a 2/ P. I., obaja bytom X. V. XXX, proti odporcovi: Okresný úrad Malacky - pozemkový a lesný odbor, so sídlom Záhorácka 2942/60A, Malacky, (právny nástupca Obvodného pozemkového úradu Malacky), o navrátenie vlastníctva k pozemkom, o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu č.j. 152/2004, OPÚ 2013/982/193-3/13/DBO zo dňa 13. mája 2013, o námietke zaujatosti, jednohlasne, takto

rozhodol:

Sudkyňa Krajského súdu v Bratislave JUDr. Janka Richterová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodnutia vo veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 9Sp/30/2013.

Odôvodnenie

V právnej veci sp. zn. 9Sp/30/2013 o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu č.j. 152/2004, OPÚ 2013/982/193-3/13/DBO zo dňa 13. mája 2013, vedenej na Krajskom súde v Bratislave, navrhovatelia vzniesli námietku zaujatosti voči sudkyňi JUDr. Janke Richterovej. Z obsahu námietky vyplýva, že dôvodom jej podania je nespokojnosť navrhovateľov s postupom a rozhodovaním uvedeného súdu v ich predchádzajúcich veciach.

Krajský súd v Bratislave vec predložil dňa 12. júna 2014 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o námietke zaujatosti podľa § 16 OSP spolu s priložením vyjadrenia sudkyne JUDr. Janky Richterovej, ktorá uviedla, že sa vo veci necíti byť zaujatá. Nemá vzťah k účastníkom konania ani k veci.

Podľa § 16 ods. 1 prvej až tretej vety Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) súd predloží vec nadriadenému súdu s vyjadrením sudcu na rozhodnutie o námietke zaujatosti do 15 dní od jej podania. Ak sa spis zároveň predkladá odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní, vec sa predloží až po vykonaní úkonov spojených s predložením veci odvolaciemu súdu. O tom, či je sudca vylúčený, rozhodne do desiatich dní od predloženia veci nadriadený súd v senáte; touto lehotou nie je viazaný, ak rozhoduje zároveň o odvolaní.

Podľa § 14 ods. 1 OSP sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich

pomer k veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Podľa § 14 ods. 3 OSP dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Z vyššie citovaných ustanovení zákona teda jednoznačne vyplýva, že možnosť vylúčenia sudcu je podmienená existenciou zákonného dôvodu.

Predpokladom správneho a spravodlivého rozhodnutia je, aby v konaní konal a rozhodoval sudca, ktorý nie je zaujatý, ktorý nie je v žiadnom osobnom vzťahu k účastníkom konania a k ich zástupcom, a ktorý nie je nijakým spôsobom zainteresovaný na výsledku konania, pričom musí byť zistený dôvod, z ktorého vyplýva, že je možné pochybovať o sudcovej nezaujatosti.

Z hľadiska vylúčenia sudcu je právne významným vzťah sudcu buď k prejednávanej veci (o ktorý ide v prípade konkrétneho záujmu sudcu na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci) alebo k účastníkom konania (o taký vzťah ide vtedy, ak sudca má k účastníkom konania osobný, priateľský príp. naopak negatívny vzťah, so zreteľom na ktorý možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti) alebo k zástupcom účastníkov konania.

Z uvedeného je teda zrejmé, že pre rozhodnutie o vylúčení sudcu z prejednávania a rozhodovania vo veci nestačí len samotné subjektívne vyjadrenie navrhovateľa, ale súd musí posudzovať každú námietku zaujatosti na základe objektívnych okolností prípadu. Účastník konania, ktorý navrhuje vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci, musí uviesť ohľadne každého sudcu, ktorého zaujatosť namieta, konkrétne skutočnosti, na základe ktorých predpokladá, že sudca je z prejednávania rozhodovania veci vylúčený.

V uvedenej veci navrhovateľa podali námietku zaujatosti len z dôvodu nespokojnosti s postupom a rozhodovaním Krajského súdu v Bratislave v iných jeho veciach, pričom však ustanovenie § 14 ods. 3 OSP výslovne vylučuje, aby dôvodom pochybnosti o sudcovej nezaujatosti mohli byť okolnosti spočívajúce v jeho postupe v prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Najvyšší súd Slovenskej republiky svoje rozhodnutie v predmetnej veci založil na vzájomnej korelácii a vyvažovaní oboch relevantných hľadísk teórie zdania (subjektívneho aj objektívneho hľadiska).

Z ustanovenia § 30 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príslušných a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vyplýva povinnosť sudcu zdržať sa všetkého, čo by mohlo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Sudca musí vystupovať nezaujato a dbať o to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. K účastníkom konania je povinný pristupovať bez akýchkoľvek predsudkov.

Aj so zreteľom na toto ustanovenie má sudca (v rámci prejednávania a rozhodovania konkrétneho sporu) zachovávať k veci, účastníkom konania a ich zástupcom vždy vecný, profesionálny prístup. Miera schopnosti sudcu zachovať nadhľad a potrebnú dávku odstupu od veci, od účastníkov konania a od všetkého, čo súvisí s prejednávaním veci v súdnom konaní, je daná stupňom osobnej a osobnostnej pripravenosti sudcu na výkon súdnictva.

O nestrannosť musí dbať predovšetkým sudca sám. Pri výkone súdnictva má zachovať vecný prístup za každých okolností. Svojím správaním má dbať na to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. Musí mať dostatok schopnosti ovládať svoje konanie aj sféru svojich vnútorných pocitov. Súčasťou vecného prístupu sudcu k prejednávanej veci a k účastníkom konania je teda aj schopnosť sudcu vyrovnávať sa vnútorne s prípadnými námietkami účastníkov v priebehu i mimo konania ako aj s eventuálnou kritikou jeho konania, ktorá môže mať rozmanitú podobu. Pokiaľ by sudca (mimo iného) takúto schopnosť nemal, spochybňovalo by to jeho spôsobilosť vykonávať funkciu sudcu.

Opačné riešenie chápané ako dostatočný dôvod pre vylúčenie sudcu, resp. sudcov len samotné skutočnosti vyjadrujúce subjektívne hľadisko účastníka konania (napr. podanie sťažnosti, trestného oznámenia na konajúceho sudcu, občianskoprávnej žaloby proti nemu) by nepochybne popieralo záver, že subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďovať prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Odhliadnuc od toho, že v súdnej praxi by takéto riešenie viedlo k situáciám, že účastník by mohol rýdzo účelovo podávať napr. trestné oznámenie na konajúceho sudcu (sudcov), prípadne občianskoprávne žaloby a tak dosiahnuť jeho (ich) vylúčenie z prejednávania a rozhodovania veci. Umožnilo by sa, aby týmto (obštrukčným) postupom účastník docielil, že danú vec prejedná a rozhodne iný sudca, ktorý podľa jeho subjektívneho názoru sa javí ako „vhodnejší“, príp. že sa oddiali rozhodnutie vo veci. Prijatie takéhoto či obdobne zjednodušeného nazerania by potom vlastne znamenalo napr. sa aj stotožniť s názorom, že ak de facto v Slovenskej republike v určitých situáciách nie je jediný sudca, u ktorého by nechýbali pochybnosti o jeho nezaujatosti predmetnú právnu vec prejednať a rozhodnúť, niet tu sudcu, ktorý by nebol vylúčený, a že nemožno teda vec prejednať a rozhodnúť; to by predstavovalo akceptovanie odmietnutia poskytnutia spravodlivosti - *denegatio iustitiae*, čo je, neprípustné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nerozhodol o námietke zaujatosti vo vzťahu k sudkyňi JUDr. Janky Richterovej, ktorá je dlhodobo práceneschopná a k námietke sa nevyjadrila.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky príslušný na rozhodnutie podľa § 16 ods. 1 OSP dospel k záveru, že sudkyňa Krajského súdu v Bratislave JUDr. Janka Richterová nie je zaujatá a preto túto sudkyňu z prejednávania a rozhodovania vo veci nevylúčil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.